

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 04(60) Kwiecień 2016

Sejm uchwał

ustawę o obrocie ziemią str. 6-7

Grypa ptaków

nieustanne zagrożenie dla produkcji drobiarskiej str. 8

Nowe kreacje kukurydzy

szansą na dobre zbiory str. 9

Spis treści

Aktualności

Zmiana wartości klimatycznego bilansu wodnego

Program „Rodzina 500 plus”

.....str. 4

Monika Mrowńska - laureatka plebiscytu Dziennika Łódzkiego

.....str. 5

Prawnik radzi

Jak prawidłowo dochować terminów wskazanych w pouczeniu

.....str. 5

Temat numeru

Sejm uchwalił ustawę o obrocie ziemią

.....str. 6 - 7

Dobre praktyki w rolnictwie

Grypa ptaków

.....str. 8

Nowe kreacje kukurydzy szansą na dobre zbiory

.....str. 9

Ubezpieczajmy się u siebie

Wiosenna kampania ubezpieczenia upraw rolnych

.....str. 10

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Nowa hala na „Zjazdowej”

.....str. 11

Smaki i pasje z regionu

Pasja czy chęć działania?

.....str. 12

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylvia Skulimowska – 604 627 197

sylvia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Okladka: Zdjęcie IRWL

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez Instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o., ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Północna 27/29 91-420 Łódź
tel. 42 632- 70- 21 fax. 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

BIURA POWIATOWE

Powiat	Przewodniczący / Delegat	Adres biura	Telefon
Belchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Belchatów, pokój nr. 9	510-474-813
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510-474-851
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18, pok.117 siedziba BGŻ, 99-300 Kutno	510-474-825
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510-474-871
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510-474-725
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1, pok. 213 99-400 Łowicz	510-474-800
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Salata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020	510-474-874
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510-474-870
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510-474-865
Pajęczno	Jacek Koziański Lukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15, pok. nr 14 98-330 Pajęczno	510-474-813
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe, Al. 3-go Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510-474-861
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska, ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510-474-725
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6, 97-500 Radomsko, pok. nr 210	510-474-801
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Jana Sobieskiego 1, 96-200 Rawa Maz.	510-474-850
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30, 98-200 Sieradz	510-474-793
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510-474-841
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 pok. nr 20, 97-200 Tomaszów Maz.	510-474-862
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510-474-804
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	ul. Ludwika Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów	510-474-804
Zduńska Wola	Krzysztof Nowak Zenon Kowalski	ul. Ceramiczna 10, 98-220 Zduńska Wola	510-474-793
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24, 95-100 Zgierz	510-474-738

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuw.pl	42/640-68-53 42/640-68-54
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, Al. 3 Maja 33, piotrkowtrybunalski@tuw.pl	44/649-69-29 44/649-69 80
Oddział w Belchatowie	97-400 Belchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuw.pl	44/633-01-03
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25 skierniewice@tuw.pl	46/832-30-00 46/832-36-49
Filia w Łowiczu	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuw.pl	46/837-00-79
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuw.pl	24/254-17-00
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuw.pl	43/822-33-99 fax:822-38-68
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuw.pl	24/721-01-61
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4 radomsko@tuw.pl	44/683-51-05 44/683-21-27

Samorząd rolniczy apeluje o dotację do wapnowania

W imieniu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Bronisław Węglewski – Prezes IRWL zwrócił się do Beaty Szydło – Prezesa Rady Ministrów z prośbą o uwzględnienie w pakcie dla obszarów wiejskich „Programu rekultywacji gleb zakwaszonych poprzez wprowadzenie do nich wapna pochodzącego z przerobu kopalni naturalnych” z wykorzystaniem środków de minimis oraz dotacji Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Celem programu jest poprawa właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych gleb w wyniku rekultywacji gleb zakwaszonych poprzez nawożeniem wapnem. Według Krajowej Stacji Chemiczno - Rolniczej połowa arealu użytków rolnych w Polsce wykazuje kwaśny bądź bardzo kwaśny odczyn. Najwięcej gleb kwaśnych występuje m.in. w województwie łódzkim, gdzie udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych przekracza 60%. Poprawa jakości gleb użytkowanych rolniczo w województwie łódzkim poprzez wapnowanie przyczyni się do redukcji

biogenów do wód. Zabieg wapnowania gleb nie tylko korzystnie wpłynie na jakość wytwarzanej produkcji rolnej, ale jest pierwszym krokiem w stronę wdrażanej w życie w Polsce Dyrektywy UE. Obecnie podobny program jest realizowany w województwie śląskim. Województwo łódzkie stanowi rejon oddziaływania elektrowni i kopalni węgla brunatnego Bełchatów. Według opracowanej na potrzeby Programu ekspertyzy wykonanej przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie wynika, „że gleby województwa łódzkiego wy-

Zdjęcie: MIR

emisji związków azotu do wód gruntowych i płynących, w celu osiągnięcia wymagań Dyrektywy Azotanowej. W latach 2007-2008 Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego realizowała ww. Program z udziałem dotacji pochodzącej z WFOŚ i GW w Łodzi. Z dotacji wynoszącej 1 mln zł skorzystało około 1500 rolników. Jednak 16 września 2008r. decyzją Sekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska - Stanisława Gawłowskiego realizacja programu została wstrzymana i trwa do chwili obecnej. Uzasadniając swoje stanowisko Minister Gawłowski stwierdził, że wapnowanie gleb jest czynnikiem strukturotwórczym, plonotwórczym. Nie jest natomiast traktowane jako zagadnienie z zakresu ochrony środowiska, co zadaniem samorządu rolniczego jest błędne, ponieważ wapnowanie gleb jest szczególnie istotne w kontekście wymogów środowiskowych i obowiązującej Dyrektywy Azotanowej obligującej do podejmowania działań na rzecz ograniczenia odpływu

kazują znaczne zakwaszenie wynikające z przebiegu procesów glebotwórczych, oddziaływań antropogenicznych i zbyt małego zużycia nawozów wapniowych. (...) Koszty zabiegu wapnowania gleb nie mogą być w całości przerzucone, tak jak obecnie na rolników, gdyż nie są oni winni negatywnym skutkom zakwaszenia gleb, co odczuwa całe społeczeństwo w niedostatecznym stopniu zaopatrywane w produkty rolne o dobrej jakości w myśl zasady zdrowa gleba = zdrowe rośliny = zdrowa żywność = zdrowy człowiek”.

Apel został skierowany do wiadomości Wiktora Szmulowicza – Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W odpowiedzi Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego otrzymała pismo z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów informujące o przekazaniu sprawy do rozpatrzenia wg kompetencji do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz do Ministra Środowiska

Jerzy Kuzański

Prezesowi Łódzkiego Rynku Hurtowego „Zjazdowa” S.A.

Panu Cezaremu Kołocie

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MATKI

składa Zarząd i pracownicy Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Z zalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Konrada Kobusa

Burmistrza Rzgowa

Rodzynie i Bliskim wyrazy głębokiego współczucia składa Zarząd IRWL i Członkowie Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z powiatu łódzkiego-wschodniego

Szanowni Państwo!

Przedstawiając kolejny numer naszego miesięcznika, mam nadzieję na dalszą współpracę i zachęcam Państwa do współredagowania tego wydawnictwa. Zależy nam na głosie z terenu, ponieważ chcielibyśmy na łamach W NOWEJ ROLI promować cenne i potrzebne inicjatywy lokalnych samorządów i społeczności. Polska, łódzka wieś zmienia się i nowocześnieje, chcemy to pokazywać i zachęcać innych do podobnych działań. Czekamy na Państwa opinie i sugestie.

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego, jako samorząd rolniczy reprezentujący wszystkich rolników, wystosowała apel do Pani Premier Beaty Szydło o pomoc w uzyskaniu dotacji do programu wapnowania na terenie województwa łódzkiego. Znaczenie tego programu dla naszych rolników jest nie do przecenienia, opisujemy to szczegółowo w tym numerze.

Nowa ustawa o obrocie ziemią, którą 31 marca tego roku przyjął Sejm RP, już na etapie konsultacji wzbudzała dużo kontrowersji. Mam nadzieję, że wyjaśnienie kilku spornych kwestii dotyczących nowych przepisów znajdziecie Państwo na kolejnych stronach naszego miesięcznika.

Wśród wielu interesujących tematów na uwagę zasługuje artykuł opisujący zagrożenia dla produkcji drobiarskiej, związany ze stałym niebezpieczeństwem ptasiej grypy. Wirusy grypy ptaków należą do najbardziej zmiennych wirusów występujących u zwierząt i odpowiadają za powstawanie pandemii o ogólnoświatowym zasięgu. Na kolejnych stronach naszego miesięcznika będzie można przeczytać o ofercie przygotowanej przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oraz o nowo otwartej hali na Łódzkim Rynku Hurtowym „Zjazdowa” z której będą mogli korzystać rolnicy z całego województwa łódzkiego.

Życzę Państwu interesującej lektury

Bronisław Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Zmiana wartości klimatycznego bilansu wodnego

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, został przesłany 30 marca br. do uzgodnień społecznych i międzyresortowych. Zastąpi przepisy obowiązujące w tym zakresie od 2007 roku.

W związku z suszą w 2015 roku, która w sposób szczególnie dotkliwy wystąpiła w uprawie kukurydzy zaistniała konieczność zmian wartości progowych KBW dla kukurydzy uprawianej na ziarno i na kiszonkę, które to były wyznaczone na podstawie danych o plonach dla tej uprawy pochodzących z rejonów o dobrych glebach i o dużej retencji wodnej. W projekcie rozporządzenia zaproponowano wprowadzenie nowych wielkości progowych wyznaczających zagrożenie suszą dla upraw kukurydzy na ziarno oraz na kiszonkę. W przypadku upraw kukurydzy, buraka cukrowego oraz rzepaku i rzepiku uprawianych na glebach I kategorii (gleby bardzo lekkie, bardzo podatne na suszę), grupa granulometryczna: piasek luźny, piasek luźny pylasty, piasek słabo gliniasty, piasek słabo gliniasty pylasty, nie są podane wartości krytyczne KBW, gdyż na tych glebach uprawa powyższych upraw nie jest wskazana, mimo iż zdarza się, że są one uprawiane. W latach, w których warunki wilgotnościowe gleb są dobre, plony powyższych upraw są na zadawalającym poziomie, jednakże już przy małym deficycie wody plony tych upraw ulegają gwałtownemu obniżeniu. Z tych powodów, uprawy te, zlokalizowane na glebach bardzo lekkich, nie były wykazywane w systemie monitoringu suszy rolniczej.

W projekcie rozporządzenia zaproponowano również dokonanie zmian polegających na skróceniu okresu raportowania do 31 sierpnia dla roślin strączkowych. Obecnie raportowanie dla tej grupy roślin, kończyło się 10 września i był to zbyt długi okres monitoringu. Długi okres raportowania suszy dla roślin strączkowych wy-

niękał ze zbyt rzadkiej zmiany wartości KBW (raz na miesiąc). W związku z uwagami producentów rolnych, że wartości te były wyznaczane na długi okres, w projekcie rozporządzenia wprowadzono lepsze dopasowania tych wartości do faz rozwojowych dla tej grupy roślin.

Dokonano również zmiany polegającej na usunięciu z okresu raportowania okresu od 11 VII do 10 IX, celem dokonania zgodności pomiędzy faktycznie występującymi okresami zagrożenia suszą. Wartości Klimatycznego Bilansu Wodnego (KBW) dla poszczególnych gatunków i grup roślin uprawnych oraz gleb są jednakowe dla wszystkich województw, dlatego nie zachodzi potrzeba wyznaczania tych wartości z podziałem na województwa. O wystąpieniu suszy decyduje cały kompleks warunków meteorologicznych i glebowych. Warunki meteorologiczne powodujące suszę są określane za pomocą KBW, który określa się jako różnicę pomiędzy opadem atmosferycznym mierzonym standardowo na stacjach meteorologicznych a ewapotranspiracją potencjalną. Opad atmosferyczny jest podstawowym elementem mierzonym na stacjach Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego, Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych oraz Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego. Obecnie opady atmosferyczne dla całego kraju są wyznaczane za pomocą specjalistycznego programu komputerowego, na podstawie którego dokonuje się interpolacji danych pozyskiwa-

nych z 354 stacji i posterunków meteorologicznych. Natomiast wartość ewapotranspiracji potencjalnej oblicza się wykorzystując wzór Penmana.

W ocenie występowania suszy, oprócz wartości KBW, są brane pod uwagę właściwości retencyjne gleb, ustalone według kategorii agronomicznych, wydzielonych na podstawie map glebowo-rolniczych. Przestrzenne zróżnicowanie zdolności retencyjnych gleb jest, obok KBW, czynnikiem decydującym o spełnieniu kryterium suszy na danym obszarze. W ten sposób uwzględnia się fakt silnego zróżnicowania podatności pokrywy glebowej Polski na skutki niedoboru wody, mierzonego wartościami KBW - gleby lekkie są zdecydowanie mniej odporne na stres wodny od gleb średnich i ciężkich, co znajduje odzwierciedlenie w zróżnicowaniu kryteriów suszy i progów KBW dla poszczególnych kategorii agronomicznych gleb.

Susza rolnicza występuje, gdy obliczone wartości KBW dla gminy są niższe od wartości krytycznych klimatycznego bilansu wodnego przedstawionych w projekcie rozporządzenia. Przekroczenie wartości krytycznych KBW oznacza 20% obniżenie plonów w skali gminy w stosunku do plonów uzyskanych przy średnich wieloletnich warunkach pogodowych. W okresach dla których nie podano wartości krytycznych KBW nie zdarzają się i nie są notowane obniżki plonów o 20% lub większe w skali gminy z powodu suszy, co oznaczono jako brak obniżenia plonów z powodu suszy w analizowanym okresie.

(Źródło: MRiRW)

Program „Rodzina 500 plus” Ustalenie dochodu z gospodarstwa

Program „Rodzina 500 plus” ruszył w całej Polsce 1 kwietnia tego roku. Od przyszłego roku ogólna kwota wsparcia z tego programu wyniesie 23 mld zł, z czego 11 mld zł jest adresowane do rodzin zamieszkujących obszary wiejskie.

Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie wszystkich polskich rodzin, w tym również rodzin z obszarów wiejskich. Świadczenie wychowawcze otrzymają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Każda rodzina z minimum dwojgiem niepełnoletnich dzieci będzie mogła otrzymać 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzyma rodzina także na

RODZINA 500+

pierwsze lub jedyne dziecko. To nawet 6000 zł netto rocznego wsparcia dla dziecka. Programem objętych zostanie 2,7 mln rodzin wychowujących 3,7 mln dzieci.

Świadczenie będzie realizowane w gminach. Jeśli wniosek zostanie złożony w ciągu pierwszych 3 miesięcy, rodzice dostaną wyrównanie wstecz od 1 kwietnia – pozwoli to uniknąć kolejek i zapewni płynność wypłat. Do programu będzie można dołączyć w dowolnym momencie.

W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego

uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym. Przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2014 r. wynosił 2506 zł, tj. 208,83 zł miesięcznie.

Zasady określające sposób ustalania dochodu rodziny uzyskiwanego z gospodarstwa rolnego ujęte są w art. 7 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu

dzieci. W przypadku gdy rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz dochody pozarolnicze, dochody te sumuje się.

Wniosek i załączniki do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego mogą być składane również drogą elektroniczną przede wszystkim za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny, ale także banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną, w tym banków spółdzielczych.

(Źródło: MRiRW)

Monika Mrowińska wśród laureatek plebiscytu Kobieta Przedsiębiorcza Województwa Łódzkiego 2015

Delegatka Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Monika Mrowińska, zdobyła 3 miejsce w plebiscycie Kobieta Przedsiębiorcza Województwa Łódzkiego 2015 w kategorii działalność biznesowa.

To już druga edycja konkursu organizowanego przez Dziennik Łódzki dla pań, które, jak pisze sam Organizator, wyróżniają się aktywnością, dorobkiem zawodowym, sukcesami w biznesie, działalności społecznej, kulturalnej i naukowej. W plebiscycie nagradzane są kobiety nietuzinkowe, charyzmatyczne, których działania mają istotne znaczenie dla województwa łódzkiego.

Monika Mrowińska jest właścicielką gospodarstwa ekologicznego Mrowisko w Łopatkach koło Łasku, a jej sałaty, rzodkiewki, papryki, pomidory, kapusty, poziomki i maliny są już znane w całej Polsce. Ostatnio wprowadzona do uprawy cu-

kinia była nawet gwiazdą w programie „Dzień dobry TVN”. Od 2004 roku gospodarstwo posiada certyfikat produkcji ekologicznej wydany przez Ekogwarancję.

Monika Mrowińska w plebiscycie Kobieta Przedsiębiorcza Województwa Łódzkiego 2015 zdobyła 32.130 głosów. Serdecznie gratulujemy!

Wywiad z Moniką Mrowińską, członkiem Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z powiatu łaskiego, ukaże się w najbliższym numerze W NOWEJ ROLI.

Sylwia Skulimowska

VODATEC
TECHNOLOGIA NAWODNIENI

Tworzymy systemy nawodnień
na miarę potrzeb

Profesjonalnie doradzimy, zaprojektujemy i zrealizujemy

nawodnienia, fertygacja, filtracja, pompownie, ochrona antyprzymrozkowa

Ireneusz Dyttus

519 423 685

biuro@vodatec.pl

Zofiówka 4a, 05-620 Błędów

Jak prawidłowo dochować terminów wskazanych w pouczeniu

Często spotykam się z problemem jaki mają rolnicy w prawidłowym zinterpretowaniu pouczenia zawartego w piśmie - rozstrzygnięciu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odmawiającym przyznania pomocy finansowej ze środków UE w ramach dostępnych programów – np. Modernizacja gospodarstw rolnych.

W piśmie będącym rozstrzygnięciem znajduje się pouczenie następującej treści: „**od niniejszego pisma wnioskodawcy przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jasna 2/4 00-013 Warszawa, po uprzednim wezwaniu na piśmie Prezesa ARiMR do usunięcia naruszenia prawa, w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego pisma. Skargę wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego za pośrednictwem Prezesa ARiMR w terminie 30 dni od dnia doręczenia odpowiedzi na wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, a jeżeli odpowiedzi na wezwanie nie udzielono, w terminie sześćdziesięciu dni od dnia wniesienia wezwania o usunięcie naruszenia prawa.**”

Wobec takiej treści pouczenia powstał problem, kiedy należy wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, aby zachować termin do jej wniesienia.

Wątpliwość pojawiła się w związku z uprzednią koniecznością skierowania do Prezesa ARiMR tzw. Wezwania do usunięcia naruszenia prawa. Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa należy skierować do Prezesa ARiMR w terminie 14 dni licząc od dnia otrzymania Pisma z ARiMR (tzw. rozstrzygnięcia) zawierającego ww. pouczenie. Nadmienić należy, że z formalnego punktu widzenia Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa jest niczym innym jak odwołaniem. I w tym miejscu zaczyna się problem. Bowiem Prezes ARiMR ma teoretycznie 60 dni na ustosunkowanie się do zarzutów zawartych w Wezwaniu do usunięcia naru-

szczenia prawa. W praktyce jednak bardzo często Pismo od Prezesa ARiMR zawierające odpowiedź na Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa jest dostarczane do rolnika dopiero po upływie 60 dni. Nadto bardzo często rolnik otrzymuje dodatkowe pismo od Prezesa ARiMR z informacją, że rozstrzygnięcie jego Wezwania do usunięcia naruszenia prawa nastąpi w terminie późniejszym. Tym samym rolnik utwierdzony zostaje w przekonaniu, że powinien czekać na odpowiedź od Prezesa ARiMR.

W takim wypadku nie będzie problemu w sytuacji, gdy odpowiedź Prezesa ARiMR na Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa będzie pozytywna tzn. będzie uwzględniać zarzuty rolnika podniesione w Wezwaniu do usunięcia naruszenia prawa. Natomiast gdy odpowiedź będzie negatywna rolnikowi przysługuje prawo do wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Skargę należy wnieść w terminie 30 dni od daty otrzymania odpowiedzi od Prezesa ARiMR na Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa.

W praktyce mamy do czynienia z dwiema sytuacjami. Pierwsza, jeżeli rolnik otrzyma od Prezesa ARiMR negatywną odpowiedź na Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa to w terminie 30 dni od daty otrzymania tej odpowiedzi wnosi skargę do WSA. Aby skarga została jednak wniesiona z zachowaniem terminu, to odpowiedź Prezesa ARiMR na Wezwanie do usunięcia prawa musi zostać doręczona rolnikowi przed upływem 60 dni, licząc od dnia wysłania

do Prezesa ARiMR Wezwania do usunięcia naruszenia prawa.

Druga sytuacja to jeżeli rolnik nie otrzyma odpowiedzi od Prezesa ARiMR na Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa w terminie 60 dni licząc od dnia wysłania Wezwania do usunięcia naruszenia prawa. Wówczas jeżeli odpowiedź negatywna zostanie doręczona rolnikowi po upływie 60 dni, licząc od dnia wysłania Wezwania to skarga wniesiona do WSA zostanie odrzucona z przyczyn formalnych tj. z powodu wniesienia skargi po upływie terminu do jej wniesienia.

Wniosek zatem jest taki, że rolnik powinien uważać na upływ 60 dniowego terminu liczonego od dnia wysłania Wezwania do usunięcia naruszenia prawa do Prezesa ARiMR i w przypadku jego zbliżania się i jednoczesnym braku odpowiedzi ze strony Prezesa ARiMR winien wnieść przed upływem tychże 60 dni skargę do WSA na Pismo – rozstrzygnięcie organu jakim w praktyce jest Dyrektor Oddziału Regionalnego ARiMR, bez dalszego oczekiwania na odpowiedź Prezesa ARiMR na Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, aby zachować termin do wniesienia skargi. Jest bardzo istotne aby skarga nie została odrzucona przez WSA jedynie z powodów formalnych czyli nie zachowania terminu do jej wniesienia.

Lilla Perka

Radca prawny Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Porady prawne we wtorki i czwartki po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym 42 632 70 21 Biuro Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Nowo uchwalona przez Sejm RP ustawa o obrocie ziemią już w trakcie konsultacji społecznych wzbudzała wiele emocji i kontrowersji. Przedstawiciele samych wnioskodawców zgłosili przed głosowaniem szereg poprawek. Teraz ustawą zajmie się Senat RP. Ustawa ma wejść w życie 30 kwietnia tego roku, ponieważ 1 maja kończy się 12-letnie moratorium na zakup polskiej ziemi przez cudzoziemców.

Ustawa przewiduje wstrzymanie sprzedaży nieruchomości Zasobu na okres 5 lat. Ma to na celu spełnienie postulatów zgłaszanych przez rolników, którzy chcą mieć równe szanse w dostępie do państwowej ziemi rolnej w Polsce, a w skutek ustawicznego wzrostu cen nieruchomości rolnych nie mają obecnie wystarczających środków na ich zakup. Z tego względu, w tym okresie, podstawowym sposobem zagospodarowania nieruchomości Zasobu powinny być korzystne dla rolników trwałe dzierżawy. Gospodarstwo może być powiększone również poprzez dzierżawę nieruchomości rolnych. Po 3 latach dzierżawy rolnicy uzyskują prawo pierwszeństwa nabycia tych gruntów, co oznacza, że będą mogli je nabyć w przypadku przeznaczenia ich do sprzedaży przez Agencję Nieruchomości Rolnych po cenie oszacowania. Wstrzymanie sprzedaży nie będzie dotyczyć nieruchomości rolnych o powierzchni do 2 ha oraz innych nieruchomości przeznaczonych np. na cele nierolne jak pod budownictwo mieszkaniowe, centra biznesowo-logistyczne czy składy magazynowe. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wniosek Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, będzie mógł wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości rolnych, jeśli będą za tym przemawiały względy społeczno-gospodarcze (np. wtedy gdy, izba rolnicza albo inne organizacje rolnicze wystąpią o przeprowadzenie przetargu ograniczonego na sprzedaż na rzecz rolników indywidualnych). Rolnicy będą mogli także bez przeszkód powiększać swoje gospodarstwa poprzez nabywanie gruntów na rynku prywatnym.

Sprzedaż ziemi nie dotyczy nieruchomości rolnych, które w dniu wejścia w życie ustawy (30 kwietnia br.) w ostatecznych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu są przeznaczone na cele inne niż rolne. Przepis nie będzie dotyczył też siedlisk rolnych, tj. działek do 0,5 ha, na których stały budynki niewykorzystywane do produkcji rolnej wraz ogródkami przydomowymi. Ustawa ma zapobiec spekulacjom w obrocie ziemią.

Kto będzie mógł kupić ziemię?

Zgodnie z ustawą, nieruchomości rolne oprócz rol-

ników będą mogły kupić również osoby bliskie zbywcy (zstępni m.in. dzieci, wstępni, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, małżonek, osoby przysposabiające i przysposobione). Jeśli nabywana nieruchomość wchodzi w skład majątku małżonków, to wystarczy, że jedno z nich będzie rolnikiem indywidualnym. Ponadto nadal będzie możliwe przeniesienie własności nieruchomości rolnej na rzecz osób bliskich np. na rzecz dzieci w drodze umowy darowizny czy też umowy dożywocia. Nabywcą nieruchomości rolnej może być również Skarb Państwa oraz jednostka samorządu terytorialnego, a także inne podmioty za zgodą Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych. Mogą być to zatem osoby, które posiadają kwalifikacje rolnicze i dopiero zamierzają utworzyć gospodarstwo rodzinne, a także np. spółki prawa handlowego dające rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej. Wreszcie należy zauważyć, że w przypadku kiedy Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych nie wyrazi zgody na nabycie, Agencja na żądanie zbywcy będzie miała obowiązek nabycia nieruchomości rolnej po cenie rynkowej. Zwrócić także należy uwagę, iż obecnie najwięcej transakcji (ok.80%) na rynku prywatnym odbywa się pomiędzy rolnikami indywidualnymi, którzy zgodnie z projektem będą mogli w dalszym ciągu, bez przeszkód, nabywać nieruchomości. Sprzedaż nieruchomości rolnej lub oddanie jej w posiadanie innym podmiotom będzie możliwe po upływie 10 lat od nabycia nieruchomości. Wcześniej będzie to możliwe za zgodą sądu. Należy również podnieść, że ograniczenia te będą dotyczyć jedynie nieruchomości nabytych po wejściu w życie omawianych regulacji.

Nie przewiduje się znacznego spadku cen nieruchomości rolnych. Problemem jest natomiast stały wzrost cen nieruchomości rolnych (na przestrzeni ponad 20 lat ceny gruntów rolnych wzrosły kilkudziesięciokrotnie-obecnie około 40 tys. zł za 1ha). Tak wysoka cena powoduje, że rolnicy niejednokrotnie nadmiernie się zadłużają ponad możliwości dochodu uzyskiwanego

z produkcji rolnej w gospodarstwie.

W myśl przyjętej przez Sejm RP ustawy nabywać ziemię rolną będą mogli też Kościoły i związki wyznaniowe.

Jakie zmiany w kwestiach dziedziczenia nieruchomości rolnych przez osoby bliskie?

Ustawa nie ingeruje w dziedziczenie nieruchomości rolnych. Przewiduje jedynie, że w przypadku, gdy w drodze dziedziczenia właścicielem nieruchomości rolnej zostanie inna osoba niż osoba bliska zbywcy, to wówczas Agencja Nieruchomości Rolnych przystąpi do nabycia tej nieruchomości po cenie odpowiadającej jej wartości rynkowej. Należy wskazać, że będzie to jedynie uprawnienie Agencji, z którego będzie mogła skorzystać w przypadku np. gdy dojdzie do nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych lub nowy właściciel nie będzie dawał rękojmi należytego prowadzenia działalności rolniczej na tym gruncie. Zgodnie z ustawą dzieci jako osoby bliskie zbywcy będą mogli nabywać/dziedziczyć nieruchomości rolne bez żadnych ograniczeń, w szczególności bez względu na to gdzie aktualnie zamieszkują, w mieście czy na wsi.

Czy zmiany będą dotyczyły definicji rolnika indywidualnego?

Definicja rolnika indywidualnego określona została w art. 6 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Wymóg posiadania kwalifikacji rolniczych oraz osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków rolnych poniżej 300 ha, obowiązuje od dnia jej wejścia w życie, czyli od dnia 16 lipca 2003 r. Natomiast obowiązek 5 - letniego zamieszkiwania w gminie, w której położona jest jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa, oraz obowiązek osobistego prowadzenia gospodarstwa w tym okresie, jako warunki uznania osoby fizycznej za rolnika indywidualnego, zostały wprowadzone ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw i obowiązują od dnia 3 grudnia 2011 r.

Jedną z poprawek dotyczyła możliwości nabywania ziemi rolnikowi, który nie należy do KRUS – w tej kwestii została zmieniona definicja rolnika indywidualnego. Ustawa wprowadza także upoważnienie dla ministra rolnictwa, które pozwoli poprzez rozporządzenie okre-

ślić sposób ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w zależności od potencjału produkcyjnego przedmiotu dzierżawy, a w szczególności od rodzaju i klasy gruntów, miejsca położenia nieruchomości i wartości budynków. W myśl nowej ustawy, banki, które udzielają kredytów

rolniczych będą musiały ponosić większą odpowiedzialność.

Oprac. Sylwia Skulimowska
(Źródło: MRiRW)
Zdjęcia: IRWE

Rozwiązania dotyczące obrotu ziemią w innych krajach UE

Francja

- wymagane jest zezwolenie na nabycie nieruchomości rolnej, jeżeli rezultatem utworzenia nowego, powiększenia istniejącego bądź utworzenia gospodarstwa zespołowego będzie przekroczenie progu powierzchni gospodarstwa, który wynosi 25- 75 ha,
- przy sprzedaży nieruchomości rolnej SAFER ma możliwość skorzystania z ustawowego prawa pierwokupu,
- obowiązek 15 letniego osobistego prowadzenia nabywanego gospodarstwa oraz osobistego wykonywania prac w tym gospodarstwie bez prawa wydzierżawienia lub oddania w użytkowanie (w przypadku nabycia gospodarstwa od SAFER),
- zbycie gospodarstwa poza przekazaniem następcy lub małżonkom, wymaga zgody SAFER.

Niemcy

- wymagane jest pozwolenie na nabycie nieruchomości rolnej.

Hiszpania

- preferencje w nabywaniu nieruchomości rolnych posiadają gospodarstwa priorytetowe, do których zaliczane są m.in. gospodarstwa rodzinne,
- gospodarstwo spełnia status „priorytetowy”, m.in. wówczas, jeżeli prowadzący gospodarstwo: co najmniej 50% swoich dochodów uzyskuje z pracy w rolnictwie, a 25% z pracy bezpośrednio w swoim gospodarstwie, legitymuje się kwalifikacjami rolniczymi, posiada miejsce zamieszkania w jednostce administracyjnej, w której położone jest gospodarstwo, lub w sąsiedztwie oraz jest w wieku od 18 do 65 lat i podlega systemowi ubezpieczeń społecznych w rolnictwie.

Dania

Nabycie przez osobę fizyczną nieruchomości rolnej,

której obszar przekracza 30 ha, jest możliwe m.in., gdy:

- nabywca jest obywatelem Danii lub państwa UE, lub EFTA i na podstawie przepisów tam obowiązujących ma prawo nabycia nieruchomości położonej w Danii,
- nabywca lub współmałżonek albo dzieci, w chwili nabycia w Danii, nie są właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości rolnej położonej za granicą; jeśli nabywca posiada nieruchomość rolną w swoim macierzystym kraju, to według prawa duńskiego wymagana jest sprzedaż tego gospodarstwa przed nabyciem gruntu w Danii; wymagane jest też prawo stałego pobytu nabywcy w Danii,
- nabywca osiedli się na stałe na terytorium Danii w terminie 6 miesięcy od momentu nabycia nieruchomości,
- nabywca będzie samodzielnie zarządzał nabytą nieruchomością.

Nabycie przez spółkę nieruchomości rolnej, jest możliwe gdy:

- udziały dające prawo do większości głosów i przynajmniej 10% kapitału pozostają własnością osoby wypełniającej warunki do nabycia nieruchomości rolnej przez osobę fizyczną, z tym że obowiązek samodzielnego zarządzania nieruchomością nie dotyczy bezpośrednio tej osoby, lecz przedsiębiorstwa,
- lub nabycie następuje na specjalne cele, jak cele społeczne, edukacyjne, eksperymentalne lub badawcze,
- pozostałe akcje lub udziały przedsiębiorstwa posiadają członkowie rodziny głównego akcjonariusza lub fundusz emerytalny, lub towarzystwo ubezpieczeniowe,
- w przypadku spółek akcyjnych – wszystkie akcje są imienne.

Węgry

- do nabycia nieruchomości (zarówno własności, jak

i użytkowania) konieczne jest uzyskanie zgody wydawanej przez organ państwowy, który posiada prawo weta,

- ziemia może być nabyta przez osobę, która aktualnie ją uprawia,
- osoba nabywająca musi złożyć deklarację, że będzie osobiście uprawiać tę ziemię i nie będzie przekazywać jej innej osobie, co do zasady przez pięć lat,
- warunkiem nabycia nieruchomości przez rolnika jest obowiązek zameldowania na Węgrzech, posiadanie kwalifikacji w rolnictwie lub leśnictwie lub poświadczenie co najmniej trzyletniego doświadczenia w rolnictwie,
- jeżeli krajowe osoby fizyczne oraz obywatele UE nie będą mogli wykazać się wykształceniem rolniczym z zakresu gospodarki leśnej lub nie będą prowadzić od trzech lat (w sposób udokumentowany) działalności rolniczej lub leśnej na terenie Węgier, we własnym imieniu i na własne ryzyko, wówczas mogą nabyć maksymalnie 1 ha ziemi,
- nabywca musi zobowiązać się do osiedlenia się jako stały mieszkaniec w miejscowości, w której znajdują się nabyte grunty, w terminie roku od daty nabycia prawa własności,
- podmiotami uprawnionymi do nabycia ziemi są krajowe osoby fizyczne oraz obywatele UE, kościoły, instytucje finansowe podlegające mocy ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, samorządy lokalne oraz Państwo (Narodowy Fundusz Ziemi).

Masz pytanie w sprawie przyjętej przez Sejm RP ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw z 31 marca 2016 r. ?

Wyślij je na adres:

ustawaoziemi@minrol.gov.pl

AUTORYZOWANY DEALER

FARMBLOK

CIĄGNIKI MASZYNY ROLNICZE

Blok Dobryczyce / Radomsko

ul. 40-lecia 3

97-505 Dobryczyce

tel/fax: 44 682 68 22

tel.kom: 795 435 775

795 414 249

farmblok@farmblok.pl

**NAJLEPSZA JAKOŚĆ!
NAJLEPSZA CENA!**

**NOWO OTWARTY SEWIS FARMBLOK!
NAPRAWA WSZELKIEGO TYPU MASZYN
I CIĄGNIKÓW ROLNICZYCH.
ZAPRASZAMY!**

GRENE

SKLEP ROLNICZO - TECHNICZNY

Części do maszyn rolniczych	Narzędzia warsztatowe i ogrodowe
Części do ciągników rolniczych	Odzież ochronna i osobista
Części motoryzacyjne	Artykuły do produkcji zwierzęcej i artykuły jeździeckie
Części do silników	Elektryczne ogrodzenia pastwisk
Transmisja przeniesienia mocy	Produkty użytku domowego
Filtry do pojazdów i traktorów	Zabawki dla dzieci

Blok Dobryczyce / Radomsko

ul. 40-lecia 3

97-505 Dobryczyce

tel. 44 680 12 35

radomsko@sklepgrene.pl

CZYNNE:

pn - pt 7.00-17.00

sob. 7.00-13.00

www.grene.pl facebook.pl/Sklep.GRENE www.sklep-grene.pl

Grypa ptaków – nieustanne zagrożenie dla produkcji drobiarskiej

Wirusy grypy ptaków (AI) należą do najbardziej zmiennych wirusów występujących u zwierząt. Podstawowy mechanizm zmienności polega na gromadzeniu się zmian genetycznych w efekcie tzw. mutacji punktowych, prowadzących do stopniowej modyfikacji struktury powierzchniowego białka hemaglutyniny (H), odpowiadającego za stymulację układu odpornościowego.

Odporność wytworzona wobec konkretnego wirusa nie działa więc w pełni skutecznie w odniesieniu do zmienionego wariantu. Ten mechanizm nosi nazwę „dryfu antygenowego” i jest efektem stopniowej ewolucji wirusa. Nieco inny charakter mogą mieć zmiany prowadzące do wzrostu zjadliwości wirusa i z punktu widzenia klinicznego zakażenia dzielimy na grypę ptaków o niskiej zjadliwości (LPAI) i wysokiej zjadliwości (HPAI). Kolejny ważny mechanizm, określane jako „skok antygenowy”, prowadzi do bardziej gwałtownych zmian. Wynikają one z faktu, że w rezultacie mieszanych zakażeń dwoma wirusami o różnym pochodzeniu nowy wariant „dziedziczy” geny wywodzące się od różnych wirusów rodzicielskich. Efektem tego procesu jest między innymi duża różnorodność podtypów (np. H1N1, H5N1, H7N7, H7N9 itd.). Jednak najbardziej brzemienne w skutkach efekt „skoku antygenowego” dotyczy sytuacji, kiedy dojdzie do wymieszania się elementów genetycznych pochodzących od wirusów grypy ptaków, świń czy ludzi. Powstałe w ten sposób wirusy odpowiadają za powstawanie pandemii o ogólnosiątkowym zasięgu. Dotychczas zidentyfikowano 16 podtypów wirusa AI w oparciu o strukturę HA i 9 w oparciu o inne białko powierzchniowe – neuraminidazę (N). Krążą one w naturalnym rezerwuarze u dzikich ptaków wodnych (np. kaczek, gęsi, łabędzi, mew), u których zakażenie przebiega podklinicznie. Wirus namnaża się jednak w dużych ilościach w nabłonku przewodu pokarmowego i z kałem jest wydalany do środowiska wodnego. Jeśli zbiornik użytkowany jest jednocześnie przez ptaki dzikie i drób (np. utrzymywany w systemie chowu wolno wybiegowego), może przejść do przełamania bariery międzygatunkowej i wirus zakaża ptactwo domowe, w pierwszej kolejności najczęściej drób wodny. U gęsi i kaczek zakażenia są również bezobjawowe (LPAI). Ponadto większość zakażeń nie ma charakteru długotrwałego i po pewnym czasie epidemia wygasa. Niektóre wirusy mają jednak potencjał adaptacyjny na tyle duży, że patogen przenosi się między stadami. Jeśli dojdzie do zakażenia drobiu grzebiącego (kury, indyki), mogą pojawić się objawy kliniczne w postaci zaburzeń oddechowych (kichanie, potrząsanie głową, obrzęk zatok podoczodołowych, wypływ z nosa) lub pokarmowych (biegunka o różnym nasileniu), jednak śmiertelność jest z reguły niska. Dwa podtypy wirusa grypy, oznaczane symbolami H5 i H7, z nie do końca poznanych dzisiaj przyczyn, mają zdolność do transformacji w postaci HPAI. Przebieg HPAI jest drastycznie odmienny od LPAI. Dochodzi do infekcji wielonarządowych, pojawia się sinica nieopierzonych części głowy i skoków, ciężkie objawy oddechowe prowadzące do niewydolności płuc, objawy ze strony układu nerwowego w postaci drgawek, porażenia nóg i skrzydeł, zanik koordynacji ruchowej, silna biegunka, a septycznie stwierdza się między innymi wybroczynowość i zmiany o charakterze krwotocznym w wielu narządach wewnętrznych. U niosek zatrzymuje się nieśność. Śmiertelność może sięgać 100%. Leczenia brak, a szczepień profilaktycznych zazwyczaj się nie prowadzi, głównie ze względu na fakt, że uodpornienie ptaków nie chroni przed samym zakażeniem, namnażaniem się i wydalaniem wirusa. Ptaki pozornie zdrowe mogą stanowić źródło zakażenia dla drobiu nieszczepio-

nego. Chociaż istnieją systemy umożliwiające wykrywanie zakażeń w stadach szczepionych, są one jednak wymagające logistycznie i drogie. Immunoprofilaktyka grypy ptaków ma najczęściej charakter szczepień interwencyjnych i prewencyjnych, a jej głównym celem jest zmniejszenie ryzyka wprowadzenia wirusa do kraju/regionu lub redukcja potencjału szerzenia się w populacji, gdy grypa się już pojawi. Eksperti ds. grypy zawsze podkreślają, że szczepie-

Zdjęcie: IRWL

nia stanowią tylko jeden (ale nie jedyny!) element szerszej strategii zwalczania tej choroby. Największe zagrożenie dla drobiu stwarza tzw. „azjatycki” wirus HPAI podtypu H5, występujący najczęściej w konfiguracji z antygenem N1, a w ostatnim czasie również N2, N5, N6 i N8. Straty wywołane przez te wirusy są w skali globalnej trudne do oszacowania, ale w ciągu kilkunastu ostatnich lat bardzo ostrożne szacunki mówią o co najmniej 20 mld dolarów.

Choroba ma zasięg ogólnosiątkowy, ale stale (czyli endemicznie) utrzymuje się w kilku regionach świata, m.in. Azji Południowo-Wschodniej i Egipcie. Czynniki wpływające na endemiczność w tych regionach to przede wszystkim specyficzne uwarunkowania społeczno-kulturowe, takie jak powszechność targów ptasich stanowiących „tygiel”, w którym mieszają się różne warianty wirusów grypy dające początek nowym falom zachorowań. Bardzo ważną rolę odgrywa tam bezobjawowy rezerwuar w postaci kaczek utrzymywanych systemem wolno wybiegowym. Wreszcie stosowanie szczepień profilaktycznych, „maskujących” przebieg kliniczny u ptactwa i powodujących silną presję immunologiczną, przyczynia się do powstawania nowych wariantów. Wirusy łatwo przedostają się do sektora przyzgodowego, ze względu na niski poziom bioasekuracji, co w znacznym stopniu utrudnia opanowanie choroby. Kraje europejskie stosunkowo skutecznie radzą sobie z likwidacją ognisk HPAI, ale doświadczają cyklicznych nawrotów epidemii. Największe epidemie HPAI H5N1 w Europie miały miejsce w latach 2005-2008. Obecność wirusa stwierdzano zarówno w populacji wolno żyjącej, jak i u drobiu. Ptaki dzikie odegrały wówczas dużą (ale nie jedyną) rolę w rozprzestrzenianiu zakażeń i krótkotrwałym utrzymywaniu się wirusa w określonych regionach kontynentu. W Polsce zakażenia wirusem H5N1 odnotowano w 2006 roku u dzikich ptaków (głównie łabędzi niemych) oraz w 2007 roku u drobiu (1 ognisko dotyczyło też ptaków dzikich utrzymywanych w niewoli). Straty materialne wy-

nikające głównie z wybijania stad zakażonych, restrykcji w obrocie oraz koszty dezynfekcji i utylizacji przekroczyły 10 mln złotych. Na przełomie 2014/2015 roku doszło do dużej epidemii HPAI, spowodowanej przez warianty wirusa, których gen hemaglutyniny H5 wywodził się od wirusa „azjatyckiego” H5N1, a pozostałe geny pochodziły od wirusów o niskiej zjadliwości występujących u ptaków dzikich. Badania wskazały wyraźnie na rolę ptaków dzikich

w rozprzestrzenieniu tego patogenu z Azji do Ameryki Północnej i Europy. W Europie wykrywano ogniska choroby wywołane przez wirusy o konfiguracji antygenowej H5N8, a ich obecność u drobiu potwierdzono w Holandii, Wielkiej Brytanii, Niemczech, Włoszech i na Węgrzech. Dość liczne wyniki dodatnie stwierdzano u ptaków dzikich (świstuny, łabędzie nieme, cyraneczki i kaczki krzyżówki). W porównaniu z „klasycznym” wirusem H5N1, zakażenia H5N8 przebiegają nieco łagodniej, a u drobiu wodnego często obserwowano przebieg bezobjawowy lub niespecyficzny. Podczas przygotowywania niniejszego opracowania (grudzień 2015 r.), w 5 regionach południowo-zachodniej Francji doszło do bardzo nietypowej sytuacji, polegającej na współwystępowaniu u drobiu wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypów H5N1, H5N2 i H5N9. Jednocześnie stwierdzana jest obecność wirusa o niskiej zjadliwości podtypu H5N2. Ogniska choroby wykrywane są u kaczek, gęsi i perlic. Wykazano odmienną genetyczną wirusów w porównaniu z typem „azjatyckim” H5 i w tym przypadku najprawdopodobniej miała miejsce „klasyczna” transmisja zakażeń z populacji wolno żyjącej na drób, gdzie doszło do mutacji zmieniającej zjadliwość na wysoką. Równocześnie musiało dojść do zakażeń mieszanych, których efektem było wymieszanie się elementów genomu i powstania wariantów o zróżnicowanym podtypie neuraminidazy. Duża zmienność wirusów grypy ptaków, ich krążenie w populacji domowej i dzikiej, duży potencjał przełamania barier międzygatunkowych oraz transformacji w zakresie zjadliwości sprawia, że choroba jest i pozostanie ciągle aktualnym zagrożeniem dla produkcji drobiarskiej.

dr hab. Krzysztof Śmietanka, prof. zw.

Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach

*Streszczenie wykładu, który został wygłoszony na Targach Ferma 2016. www.targiferma.com.pl

Nowe kreacje kukurydzy szansą na dobre zbiory

Zdjęcia: COBORU

Odmiany kukurydzy wykazują znaczne zróżnicowanie cech rolniczych i użytkowych, dlatego przed dokonaniem wyboru warto zapoznać się z ich charakterystyką.

Dobór właściwej odmiany dostosowanej do wymagań producenta jest istotnym czynnikiem kształtującym wielkość i jakość plonowania. Przemysłany wybór nie angażuje dodatkowych nakładów na produkcję a może przynieść wymierne korzyści produkcyjne przekraczające 20% plonów ziarna i 15% plonów zielonej masy.

Kukurydza jest uprawiana przede wszystkim w celu uzyskania ziarna albo zielonki z możliwie dużym udziałem kolb. Jednym ze sposobów paszowego wykorzystania ziarna jest kiszzonka z ześrutowanych kolb - CCM.

Podejmując decyzję o wyborze odmiany ważne

go jest zgnilizna korzeni i zgorzel podstawy łodygi powodująca wyleganie dojrzewających roślin. Natomiast głównia guzowata kolb znacznie obniża plon i wartość pokarmową paszy. Stopień podatności odmian na fuzariozy jest warunkowany genetycznie.

- reakcja odmian na szkodniki. Bez względu na kierunek użytkowania kukurydzy najgroźniejszym jej szkodnikiem jest w chwili obecnej omacnica prosowianka. W okresie wiosennym znaczne szkody może także powodować ploniarka zbożówka. W odniesieniu do tych dwóch gatunków szkodników daje się zaobserwo-

blaszek liściowych). Ponadto wczesność odmian może determinować ich większą lub mniejszą podatność na szkodniki.

W Krajowym rejestrze odmian (KR) znajduje się obecnie 179 odmian (stan na dzień 29.03.2016 roku). Analizując KR można zauważyć, iż w ostatnich latach zwiększa się liczba nowo zarejestrowanych odmian. Odmiany zgłaszane do KR deklarowane są, jako przydatne do uprawy na ziarno, na kiszonkę lub na oba kierunki użytkowania. Większość odmian wyhodowana została w kierunku przydatności do uprawy na ziarno. Poniżej w tabelach przedstawiono waż-

Tabela 1. Odmiany za kiszonkę wpisane do KR w 2016 roku. Wyniki z doświadczeń 2014-2015.

Lp.	Odmiany	Hodowca/Pełnomocnik hodowcy	Liczba FAO	Plon suchej masy (dt z ha)		Zawartość suchej masy (%)		Plon ogólny świeżej masy (dt zha)	Wysokość roślin (cm)
				ogólny	kolb	w całych roślinach	w kolbach		
odmiany wczesne									
1.	Chicago	Saatbau Linz	250	192	97	33,5	51,9	578	287
2.	SM Prezent	HR Smolice	240-	198	94,5	33,6	51,1	595	282
3.	SM Zawisza	HR Smolice	240-	194,9	94,2	33,6	51,2	582	280
odmiany średniowczesne									
4.	Agro Polis	KWS	240	192,4	105	37,7	52,4	525	279
5.	Bilizi	Syngenta	240	197,7	102,9	36,3	54,4	559	281
6.	Cyrano	Saatbau Linz	240	192,4	99,2	36,9	54,5	536	285
7.	Rudesta	FarmSaat	250	191,9	104,3	36,8	52,4	539	272
8.	SM Ameca	HR Smolice	260	196,2	94,2	34,8	53,2	577	285
9.	SM Finezja	HR Smolice	240	198,2	97,5	35,7	55	568	288
10.	SM Hubal	HR Smolice	240	195,7	101	36,1	53,6	553	285
11.	SY Kardona	Syngenta	240	194,4	103,3	36,4	55,3	550	285
odmiany średniopóźne									
12.	Dublino	Saatbau Linz	260	202,9	101,2	36,7	56,3	566	290
13.	SM Popis	HR Smolice	270	203,4	97	35,1	55,2	597	304
14.	Talentro	Saatbau Linz	260	200,6	103	35,7	55	578	300
15.	Walterinio	KWS	260	205,1	109,8	36,3	53,5	581	291

z punktu widzenia integrowanej ochrony roślin są cechy odpornościowe, a zwłaszcza:

- podatność odmian na choroby. Przy uprawie na ziarno najważniejszą chorobą pochodzenia grzybowe-

wać zróżnicowaną podatność odmian na uszkodzenia przez nie wywoływane. Różnice wrażliwości roślin wynikają głównie z cech morfologicznych odmian (omszenie liści, twardość tkanek rośliny, kąt ustawienia

niejsze cechy użytkowe nowych odmian kukurydzy wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2016.

Należy pamiętać o tym, aby siał odmiany mieszańcowe, których nasiona zostały wyprodukowane przez firmy nasienne, ziarno wyprodukowane we własnym zakresie lub nabyte z nieznanymi źródłami nie powinno być traktowane jako materiał siewny. Takie „nasiona” będą plonować nawet o 30% niżej od mieszańcowych pokolenia F1.

Anna Wardega

COBORU Stacja Doświadczalna

Oceny Odmian w Sulejowie

Wiosenna kampania ubezpieczenia upraw rolnych z dopłatami z budżetu państwa

Powstałe w 1992 roku Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „T UW”, będące kontynuatorem wielowiekowej na polskiej ziemi tradycji wzajemności ubezpieczeniowej od samego początku swojej działalności zwracało szczególną uwagę na przygotowanie atrakcyjnej oferty dla sektora rolnego. Zaowocowało to pozycją jednego z liderów tego rynku, stawiając w ten sposób swoiste potwierdzenie profesjonalizmu Towarzystwa i zaufania, jakim polscy Rolnicy darzą TUW „T UW”. Warto również wspomnieć, że spośród 1,3 mln Członków Towarzystwa, aż około 65 % (ok. 840 tysięcy) stanowią właśnie Rolnicy.

TUW „T UW” zwiększając z roku na rok swoją „rolniczą” ofertę ubezpieczeniową, jest w stanie zapewnić kompleksową, a przy tym atrakcyjną cenowo, ofertę ubezpieczeniową Rolnikom specjalizującym się w różnych kierunkach produkcji rolnej. Skoro mowa o kompleksowej ochronie ubezpieczeniowej Rolnika, to w ofercie Towarzystwa nie mogło zabraknąć ubezpieczeń upraw rolnych. Zawierając w naszym Towarzystwie ww. ubezpieczenia Rolnicy mogą skorzystać z możliwości uzyskania dopłaty do składki ubezpieczeniowej z budżetu państwa. TUW „T UW” jest bowiem jednym z zaledwie trzech zakładów ubezpieczeń (na ponad 30 zakładów działających na polskim rynku ubezpieczeniowym), które zawarły z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi umowy w sprawie stosowania dopłat do składek w ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, w trybie przewidzianym w ustawie. Dzięki tak szerokiej ofercie Rolnicy mogą nie tylko ubezpieczyć swoje uprawy

Wzajemnych „T UW” prowadzi sprzedaż ubezpieczeń upraw rolnych z możliwością skorzystania przez Rolnika z 65% dopłaty z budżetu państwa. W przypadku *dużego przedsiębiorcy*, dla ubezpieczenia z dopłatą z budżetu państwa, wymagana jest uprzednia zgoda Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Oferta Towarzystwa umożliwia ubezpieczenie wszystkich upraw rolnych wymienionych w *ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich*, tj.: zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, truskawek, drzew i krzewów owocowych oraz roślin strączkowych, dla których ustawodawca przewidział obowiązek ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw.

Warto podkreślić, że TUW „T UW” umożliwia ubezpieczenie ww. upraw rolnych zarówno od pojedynczych ryzyk (powodzi, gradu, przymrozków wiosennych, suszy, ujemnych skutków przezimowania), jak i od kilku ry-

ustalane jest bowiem zawsze według cen przyjętych w umowie ubezpieczenia),

- odpowiedzialność za szkody już od 8% ubytku plonu – za niewielką opłatą można zmniejszyć ustawowy (10%-owy ubytek plonu) poziom odpowiedzialności Towarzystwa za szkody, zwiększając przy okazji zakres ubezpieczenia o ryzyko ognia,

- udział własny - możliwość wyboru przez Rolnika tańszej oferty ubezpieczenia z udziałem własnym, albo droższej oferty bez udziału własnego, gwarantującej wyższą kwotę potencjalnego odszkodowania,

- likwidacja szkód odnosząca się zawsze tylko do części faktycznie uszkodzonej pola - TUW „T UW” był prekursorem likwidacji szkody odnoszącej się tylko do tej części pola na której szkoda wystąpiła - z regulacji zakłady ubezpieczeń odnoszą ubytek plonu do całej powierzchni pola co drastycznie zmniejsza kwotę odszkodowania, albo wręcz eliminuje jego wypłatę. Warto zaznaczyć, że TUW „T UW” likwidację szkody na części pola stosuje bez względu na rodzaj uprawy i przyczynę zdarzenia oraz bez względu na rodzaj szkody (częściowa czy całkowita) - w tym zakresie TUW „T UW” także różni się pozytywnie od innych zakładów ubezpieczeń,

- ustalenie odszkodowania - szacowanie wysokości szkód dokonują wykwalifikowani rzeczoznawcy, wsłuchujący się w argumenty Rolnika i wyjaśniający wszelkie jego wątpliwości. Proces likwidacji szkody jest zatem dyskusją z Rolnikiem, a nie monologiem Towarzystwa,

- duża sieć jednostek terenowych (www.tuw.pl) i agentów ubezpieczeniowych - zapewnia nie tylko łatwy i bezpośredni dostęp Rolnika do aktualnej oferty Towarzystwa, ale także umożliwia bezpośrednią „współpracę” w toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego szkody.

Zaufanie, jakim Rolnicy darzą TUW „T UW” przejawiają się także w licznych umowach o współpracy z rolniczymi branżowymi związkami (m.in. plantatorzy tytoniu, zbóż i buraków cukrowych oraz hodowcy drobiu, bydła mięsnego), dla których Towarzystwo przygotowuje coroczną atrakcyjną, indywidualnie dopasowaną, ofertę ubezpieczeniową, z możliwością skorzystania z dopłaty do składki ubezpieczeniowej z budżetu państwa.

Zachęcając zatem do sprawdzenia czy i dla Ciebie jesteśmy w stanie stworzyć ofertę „szytą na miarę” Twoich oczekiwań, zapraszamy do naszych placówek i pośredników.

W ubiegłym roku, zaufało nam kilkanaście tysięcy Rolników – zaufaj i Ty.

Tekst i zdjęcia: TUW „T UW” Biuro Regionalne w Łodzi

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Uprawy zbóż po okresie zimowym

rolne w zakresie idealnie dopasowanym do ich potrzeb – oferta „szyta na miarę”, ale także maksymalnie zmniejszyć związane z tym obciążenia finansowe, poprzez właśnie skorzystanie z dopłat do składki z budżetu państwa. Nie bez znaczenia jest także fakt, że ubezpieczając w którymkolwiek z oferowanych 20 wariantów, każdy ubezpieczający się w Towarzystwie Rolnik spełnia obowiązek ubezpieczania upraw rolnych, nałożony na niego *ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich* (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 577 z późn. zm.) – należy pamiętać, że ubezpieczonych musi być co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, określonych w ww. ustawie i znajdujących się w danej chwili „na polu”.

Korzystając z bogatych doświadczeń poprzednich lat (TUW „T UW” uczestniczy w programie dopłatowych ubezpieczeń upraw rolnych od samego jego początku, czyli od 2006 r.), Towarzystwo położyło szczególny nacisk na przygotowanie atrakcyjnej oferty w wariantach cieszących się największą popularnością wśród Rolników. Już od 15 marca tego roku Towarzystwo Ubezpie-

czeń Wzajemnych „T UW” prowadzi sprzedaż ubezpieczeń upraw rolnych z możliwością skorzystania przez Rolnika z 65% dopłaty z budżetu państwa. W przypadku *dużego przedsiębiorcy*, dla ubezpieczenia z dopłatą z budżetu państwa, wymagana jest uprzednia zgoda Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Oferta Towarzystwa umożliwia ubezpieczenie wszystkich upraw rolnych wymienionych w *ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich*, tj.: zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, truskawek, drzew i krzewów owocowych oraz roślin strączkowych, dla których ustawodawca przewidział obowiązek ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw.

Tak szeroki zakres zarówno upraw rolnych, jak i ryzyk, od których można te uprawy ubezpieczyć, stanowi, że oferta TUW „T UW” jest nie tylko najpełniejszą ofertą ubezpieczenia upraw rolnych na polskim rynku, ale także i najbardziej atrakcyjną, o czym stanowią także:

- stała-przez cały okres ubezpieczenia-suma ubezpieczenia upraw rolnych, ustalana zawsze przez Rolnika w porozumieniu z Towarzystwem, zapewniająca odpowiedni, znany Rolnikowi, poziom wypłacanego odszkodowania, pomimo nawet istotnego spadku cen rynkowych danego plonu, jaki może nastąpić w trakcie okresu ubezpieczenia (odszkodowanie

Nowa hala na „Zjazdowej”

15 marca 2016r. na Rynku Hurtowym „Zjazdowa” otwarto drugą już logistyczno-magazynową halę, wybudowaną z udziałem środków unijnych.

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A. jako beneficjent Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 realizował projekt „Inicjowanie i animacja powiązań kooperacyjnych w województwie łódzkim poprzez Klaster - Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.” Pierwszy etap projektu zakończony został w lutym 2014 roku. Oddano wówczas do użytkowania nowoczesną halę logistyczno-magazynową o powierzchni 2100 m² w której funkcjonuje Centrum Dystrybucji Mięsa i Wędlin Pamso S.A. oraz znajduje się zaplecze szkoleniowo-badawcze. Realizując założenia projektu Ł.R.H. „Zjazdowa” S.A. podjął współpracę z Pamso S.A. rozpoczynając program dostarczania świeżych owoców i warzyw do sklepów w aglomeracji łódzkiej.

Pod koniec 2015 roku została oddana do użytkowania nowym najemcom druga hala logistyczno-magazynowa. Tym samym zakończył się drugi etap inwestycji realizowanej w ramach projektu. Oficjalne otwarcie nowej hali nastąpiło 15 marca 2016 roku. Zaproszonych gości powitał Prezes ŁRH „Zjazdowa” S.A. Cezary Kołota, a uroczystego przecięcia wstęgi dokonał Wiceprezydent Łodzi Krzysztof Piątkowski. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele rynków hurtowych z całej Polski, przedstawiciele Łódzkiej Federacji Kupieckiej, Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz opera-

torzy rynku. Nową halę poświęcił ks. Antoni Głowa.

Hala logistyczno-magazynowa o powierzchni 5500 m², zapewnia możliwość korzystania z dwóch chłodziń i dwóch mroźni po 300 m² każda, o łącznej powierzchni 1200 m² oraz około 3600 m² klimatyzowanych powierzchni handlowych. Pojemność jednej chłodziń to 250 ton. Hala posiada cztery doki rozładunkowe z rękawami uszczelniającymi, rampę o powierzchni 550 m², strefę dostaw o powierzchni 2300 m² oraz ponad 200 miejsc parkingowych. To wszystko stanowi doskonałą bazę dla działań logistyczno-magazynowych. Oddanie do użytkowania drugiej już o tak wysokim standardzie hali przyczyniło się bezpośrednio do podwyższenia usług świadczonych przez Rynek Hurtowy „Zjazdowa”. W ten sposób umożliwiono ku-

pującym stały dostęp do wysokiej jakości i świeżości sprzedawanych owoców i warzyw.

Warto zaznaczyć, że Spółka rozpoczęła realizację nowych działań polegających na wypromowaniu marki Rynku Hurtowego „Zjazdowa”, jako gwaranta wysokiej jakości i świeżości sprzedawanych produktów owocowo-warzywnych, zgodnie z hasłem „Świeże i zdrowe bo ze Zjazdowej”. W ramach tych działań nawiązano współpracę z Instytutem Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach, Instytutem Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym przy SWSPiZ w Łodzi, Politechniką Łódzką oraz Łódzkim Regionalnym Parkiem Naukowo – Technologicznym.

Zapraszamy na Zjazdową!
Zdjęcia i tekst: ŁRH Zjazdowa SA.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl http://www.zjazdowa.com.pl

Pasja czy chęć działania?

Czy nasza działalność jest potrzebna dla społeczności lokalnej Bałdrzychowa i co dla niej wniosła? To pytanie stawiamy sobie w kontekście zbliżającej się 10. rocznicy powstania Stowarzyszenia Przyjaciół Bałdrzychowa i Zespołu Ludowego Bałdrzychowianie.

Ale najpierw o Bałdrzychowie. Położony w województwie łódzkim, powiecie poddębickim, gminie Poddębice. W Królestwie Polskim był gminą. Mówią o nim także „wieś królewska”. Już w 1176 r. został nadany Cystersom przez księcia Kazimierza Sprawiedliwego. Obecnie wieś zamieszkuje ok. 440 mieszkańców o różnym wykształceniu i zawodach. Znajduje się tutaj szkoła podstawowa, kościół p.w. św. Idziego oraz oddane społeczności Bałdrzychowa w 2007 r. Wiejskie Centrum Kultury im. Stefana Ignara. Budowa WCK zainspirowała grupę miłośników kultury ludowej do założenia zespołu śpiewaczego. Tradycje w tym zakresie już były. **Wśród mieszkańców ujawnili się członkowie zespołów ludowych zainteresowani udziałem w nowo powstającym zespole. Wiedzieliśmy, że możemy liczyć na osoby, które mogą nam towarzyszyć jako kapela. Padło pytanie - od czego zacząć? Z pomocą przyszła nam dyrektorka Poddębickiego Domu Kultury i Sportu w Poddębicach Magdalena Binder oraz instruktor Karolina Gruchot-Krysiak. Jesienią 2006 r., w nieogrzewanej sali OSP w Bałdrzychowie rozpoczęliśmy próby z choreografem i muzykiem. Później sali uczęszczał nam dyrektor szkoły podstawowej w Bałdrzychowie. Byliśmy przerażeni, bo oprócz śpiewu musieliśmy tworzyć układ taneczny. Pojawiły się momenty zwątpienia. Do historii przeszły słowa jednej z członkiń zespołu - „Ja już nie dam rady, chyba zrezygnuję”. Dzisiaj tańczy i śpiewa i nie ma zamiaru porzucić swojej pasji. Pokonaliśmy wiele trudności, a gdy pierwsze występy w pożyczonych strojach zostały przyjęte z wielką życzliwością, mieliśmy motywację do podejmowania kolejnych wyzwań. Choć brakowało środków finansowych, postanowiliśmy uszyć stroje sieradzkie. Pomogli nam sponsorzy, fartuchy uszyłyśmy same. Kolejny krok to utworzenie grupy młodzieży i dzieci. Radość była wielka, kiedy wszyscy razem mogliśmy zaprezentować się w Poddębicach na koncercie w ramach Międzynarodowych Spotkań Folklorystycznych. Wieloletnie czwartkowe próby dały wymierne rezultaty. Taniec ludowy nas zafascynował. Poszerzamy swój repertuar o kolejne układy taneczne. Z każdym kolejnym rokiem staramy się zaoferować widzom nowe wrażenia. W swoim repertuarze mamy tańce sieradz-**

kie, łowickie i narodowe. **Wyzwaniem, którego podjęliśmy się ostatnio jest przygotowanie obrzędów „Cztery pory roku”. Uaktywniliśmy nasze zdolności aktorskie, a próba generalna udowodniła, że potrafimy przełamać uprzedzenia, świetnie przy tym bawiąc się muzyką, śpiewem i tańcem. Koncertowaliśmy ponad 100 razy. Występowaliśmy w swoim regionie, województwie oraz poza jego granicami. Możemy pochwalić się występami za granicą (Węgry, Słowacja, Litwa, Serbia). Obecnie zespół wraz z kapelą liczy 25 osób.**

Zespół nie mógłby istnieć bez środków finansowych. Dzięki zarejestrowaniu Stowarzyszenia Przyjaciół Bałdrzychowa w KRS-ie, możemy pozyskiwać środki krajowe i unijne na działalność stowarzyszenia i zespołu. Dzięki dotacjom z Gminy Poddębice

oraz środkom Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich będących w dyspozycji Lokalnej Grupy Działania „Poddębice i Zadzim - Kraina bez barier”, mogliśmy finansować pracę instruktorów, zakupić stroje i instrumenty muzyczne. Zrealizowaliśmy także warsztaty taneczne zakończone wspaniałym koncertem z udziałem zespołów Staropoleń (Wiekopolska) i Skokotliwi z Mostek (Kielecczyzna). Koncert w WCK w Bałdrzychowie podziwiali mieszkańcy wsi i goście z najbliższych okolic. Podobnie było w przypadku koncertu z udziałem zespołów z Francji, Węgier, Serbii i Ukrainy w ramach projektu Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne pn. „Poznajmy się”, który realizowaliśmy już dwukrotnie w partnerstwie z Poddębickim Domem Kultury i Sportu.

Poza próbami i występami na scenie, znajdujemy czas na inicjatywy lokalne. Już od trzech lat, w święto

Trzech Króli, spotykamy się z mieszkańcami Bałdrzychowa i okolic na wspólnym kolędowaniu. Wydarzenie co roku cieszy się ogromnym zainteresowaniem, a Wiejskie Centrum Kultury zawsze jest wypełnione po brzegi. Pozytywnie odebrany został także cykl warsztatów teatralnych połączonych z wyjazdami do Teatru Wielkiego i Muzycznego w Łodzi, a zakończony wspaniałym koncertem solistów Teatru

Wielkiego w Bałdrzychowie. **Interesujemy się także historią naszej miejscowości. We współpracy z Poddębickim Domem Kultury i Sportu oraz z Narodowym Centrum Kultury w Warszawie zrealizowaliśmy wystawę starej fotografii „Bałdrzychowianie - wczoraj”. Uzyskaliśmy i zgromadziliśmy około 300 starych fotografii. Na wystawę zaprosiliśmy mieszkańców, sprawiając im niesamowitą satysfakcję**

z oglądania zdjęć swoich przodków pokazujących ich życie codzienne, czas zabawy, uroczystości rodzinne czy też naukę w szkole. Wystawie towarzyszył wystrój w postaci starych sprzętów, książek i narzędzi, co dało magiczny klimat dawnych czasów.

Mamy wiele pomysłów na przyszłość. Jednym z nich jest projekt „Bałdrzychów w opowieściach”, na który pozyskaliśmy dotację z Muzeum Historii Polski. Informacje o pozytywnej weryfikacji składanych przez nas wniosków, dodają nam skrzydeł. Chcemy nadal poznawać i kulturę ludową i historię naszej małej ojczyzny. Wszyscy działamy społecznie. Nie zrażamy się trudnościami. Wspieramy się wzajemnie. Działamy dla siebie i dla potomnych, co daje siłę i staje się zachętą do dalszej pracy.

To co robimy to pasja czy chęć działania?

Teresa Sosnowska – Stowarzyszenie Przyjaciół Bałdrzychowa

Zdjęcia: Zespół Ludowy Bałdrzychowianie